

سندی پھریون کتاب

مفتشون علی
مفتشون علی

سندی پھریون کتاب

هن ڪتاب جاسپ حق ۽ واسطا.
سنڌ تيڪسٽ بڪ بورڊ، ڄامشورو، سنڌ وٽ محفوظ آهن.
سنڌ تيڪسٽ بڪ بورڊ، ڄامشورو جو تيار ڪيل

۽ بيورو آف ڪريڪيولم، حيدرآباد، سنڌ جي نمبر 75/-/1539 (CURR) / EXT / BC
تاريخ ۳-۳-۱۹۶۵ء موجب سنڌ صوبي جي اسڪولن لاءِ واحد درسي ڪتاب طور منظور ڪيل.

ليکڪ:-

ڊاڪٽر عبدالڪريم سنديلو

الهداد پوهيو

اياز قادري

استاد بخاري

محمد اسماعيل شيخ

محمد بچل ميمڻ

رئي محمد انصاري

نور محمد ميمڻ

رشيد احمد ميمڻ

غلام قادر سومرو

ڊاڪٽر محمد صالح شاھ

ڊاڪٽر عبدالڪريم سنديلو

محمد بچل ميمڻ

نظر ثاني:-

سنڌ تيڪسٽ بڪ بورڊ پريس ۾ ڇپيو

گيتِ دَٿِيءَ جا گڏجي ڳايون

گيتِ دَٿِيءَ جا گڏجي ڳايون.

جو تُو تڌڙا مينهن وَسائي،

باغن ۾ جو اَنب پَچائي،

ويس گلن کي جو پهرائي،

اَن پَچائي، گاه اُپائي،

عرش ۾ جو تارا تَمڪائي،

تَنهن مالڪ کي سڀ سارا هيون.

گيتِ دَٿِيءَ جا گڏجي ڳايون.

سَبَقُ پيو

الله سائين

الله سائينء آسان كي پيدا
ڪيو آهي.

الله سائينء آسان كي اڪيون
ڏنيون آهن.

اسين اڪين سان ڏسون ٿا.

الله سائينء آسان كي هٿ
ڏنا آهن.

هٿن سان گم ڪارڪريون ٿا.

هن آسان لاءِ ميوا پيدا
ڪيا آهن.

ڌڻي وڏو مهربان آهي.

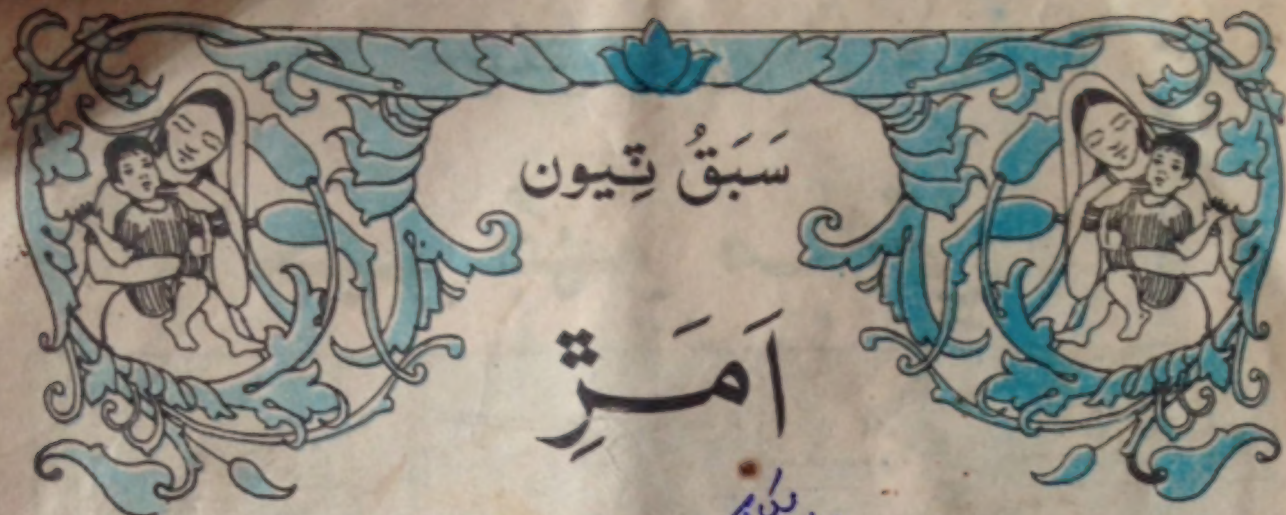
اسين سڀ سندس ٻانها آهيون.

آسان جو سائين آهي.

اسين سندس ٿورا مڃون ٿا.

سَبَقُ ٻِيُون

اَمَرِ

الله

مِٺڙي اَمَرِ .
پياري ماءُ .

پياري مِٺڙي اَمَرِ .

مُونَ ڪي پينگهي ۾ سُمهاري .

مُونَ ڪي لولي ڏي .

پينگهو لوڏ . ۹

اَمَرِ، مُونَ ڪي ڪُن . ۵

اَما، مُونَ ڪي ڪيرُ ڏي .

سَبَقُ چوٿون

جُهو جُهو ماڻي

جُهو جُهو ماڻي؛ لسي پنهنجي گهاٽي.
مڪن جي چاڻي؛ امرِ سياڻي.
مڪن جي ماڻي؛ سٺ سنڌي آڻي.
آيو مينهن آيو؛ لٽڙا پُساڻيو.

اجهو سجُ نڪتو؛
لٽڙا سُڪاڻيو.

سَبَقُ پَنجون

طوطو

طوطو

آسان طوطو پاليو آهي .

طوطو ڏاڍو سُهڻو پکي آهي .

چُهنبَ ڳاڙهي آتس .

گَنبَ ساوا آتس .

چَنبنَ ۾ پير جُهلي کائي ٿو .

طوطو ميوو کائيندو آهي .

طوطو ٻولي ٿو .

چوي ٿو، ادا ادا، ڀلي آيا ؟

سَبَقُ چَهون

آسان جو گهرُ

هيءُ آسان جو گهرُ آهي .

گهر ۾ ٻه ڪوٺيون آهن .

هيءُ رڌڻو آهي .

ٺلڪي مان پاڻي ڀريندا

آهيون .

ٻوٽن کي پاڻي ڏيندا

آهيون .

هيءُ آسان جو باغچو آهي .

آسان جو گهرُ سُهڻو آهي .

سَبَقُ سَتُون

پيسو لَدَمِ پَت تان

پيسو لَدَمِ پَت تان.

پيسي وَرْتَمِ گاهُ.
گاهُ دَنَمِ مينهن کي.

مينهن دَنو کيرُ.
کيرُ دَنَمِ اَمَرِ کي.

اَمَرِ دَنو لولو.
لولو دَنَمِ کانوَ کي.

کانوَ دَنو کنيُ.
کنيُ دَنَمِ راجا کي.

راجا دَنو گهوڙو.

چَرهي گهُمُون، چَرهي گهُمُون!

سَبَقُ اَنُون

پاڻي

پاڻي

گلاس ۾ پاڻي آهي.

پاڻي ٿڌو آهي.

ٿڌو پاڻي پيءُ.

اُچ لاه.

پاڻيءَ سان وهنج.

پاڻيءَ سان گيٽرا

ڌوئي صاف ڪر.

واه ۾ پاڻي وهي ٿو.

مينهن وسي ٿو.

پاڻيءَ تي پوک ٿئي ٿي.

سَبَقُ نائُون

اَنبُ

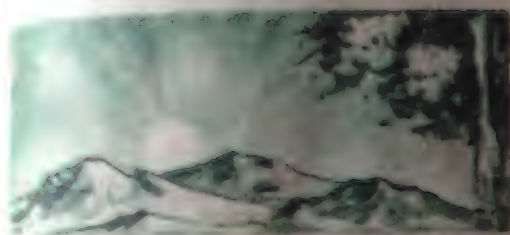
هيءُ اَنبُ جو وَڻ آهي.
اَنبُن جو رَنگُ پيلو آهي.
مون کي اَنبُ ڏاڍا وڻندا
آهن.

اَنبُ مٺو ميوو آهي.
اما، اَنبُ وڏي ڏي.
اَنبُ جُون قارون ڏس.
اسين اَنبُ کائيندا آهيون.
اسان جي مُلڪَ ۾ اَنبُ
جامَ ٿيندا آهن.

سَبَقُ دَهُون

هَوَا ۽ اُسَ

سَجُ اُپري تُو .
اُسَ نڪري ٿي .
اُسَ ۾ پوک پڇي ٿي .
اُسَ ۾ گهڻو وقت نه بيهُ .
اُسَ تيڪي آهي .
اُسَ ۾ ڪيترا سُڪن ٿا .
هَوا لڳي ٿي .
هَوا ۾ ڪيترا لڏن ٿا .
صافُ هَوا ۾ ساهُ ڪنُ .
صافُ هَوا ۾ گهمُ ڦِرُ .

سَبَقُ يَارَهُونَ

اچو ڙي، ٻارو!

اچو ڙي، ٻارو!
راند جو وارو.

اڱَ جُونِ ڪاٺيون،
نَمُ جا پاوا.

دوڙي اچي ڊڳڙ ڪاٺو،
موٽي وڃي مڪن ڪاٺو.

جيڪو پيءُ ڪي پڳ ٻڌائي،
سوئي ماڻي مڪن ڪاٺي.

سَبَقُ پارهون

مُنهنجو ڪتاب

هيءُ مُنهنجو ڪتابُ آهي.

مان ڪتابُ پڙهان ٿو.

هيءُ ڪتابُ ڏاڍو سُٺو آهي.

هن ۾ سٺيون ڳالهيون

آهن.

هن ۾ گيت به آهن.

اَسين گڏجي گيت

ڳائيندا آهيون.

اَسين هر روز پڙهن

ويندا آهيون.

اچو ته گڏجي پڙهن هلون.

سَبَقُ تِيرهون

سِنْدُ سُونهاري

اَسِين سِنْدُ ۾ رَهون ٿا.
هيءُ سِنْدُ جو نقشو آهي.
نقشي ۾ ڏسُ.
ڏکڻ طرف کان سَمُنڊُ اٿس.
اولھ طرف کان جَبَلَن جِي قطار اٿس.
سِنْدُ مان دَرِياءُ وهي ٿو.
هِنَ جو نالو سِنْدُو دَرِياءُ آهي.
دَرِياءُ مان آسان جِي پوکُن کي پاڻي ملي
ٿو.

سَبَقُ چوڏهون

نَنڊِڙا مِڻڙا سُهڻا ٻارَ

نَنڊِڙا، مِڻڙا، سُهڻا ٻارَ!
آسَ وَطَنَ جِي ۽ آڌارَ.

هَآڻ پَڙهڻ جِي گَريون تيارِي!
دِيسَ جِي ٿيندي ناهي چاري.

لَفظَ پَڙهون تَا سَولا سَولا،
گيتَ سَڪُون تَا مِڻڙا مِڻڙا.

رَاندَ ڪندي تَا عِلْمُ پَرايُون،

عِلْمُ پَرايُون، سَمجھ وَڌايُون.

سُهڻا، مِڻڙا، نَنڊِڙا ٻارَ!

آسَ وَطَنَ جِي ۽ آڌارَ.

هڪپئي جي مدد

هيءُ بُنڊُ ڳرو آهي .
اچو ته گڏجي ڪٽون .
اچو ته گڏجي گهرُ
آڏيون .

ڪمُ گهڻو آهي .
اچو ته گڏجي ڪمُ
ڪريون .

هيءُ پوکَ پڪي آهي .
اچو ته گڏجي پوکَ لُئون .
بُنڊُ ڪٽون .
گهرُ آڏيون .
پوکَ لُئون .

اچو ته گڏجي ڪمُ ڪريون .
اچو ته هڪپئي جي مدد ڪريون .

سَبَقُ سورهون

لِکَ لَکَوِثِي

اچو ته لِکَ لَکَوِثِي راندِ
گريون .

سَلِيمَ، تون هِت بيهُ .

هيءُ پڙ آهي .

هن گپڙي سان پنهنجون
اڪيون ٻڌُ .

آسين سڀ وڃي تا لڪون .

تون آسان ڪي ڳول .

آسلم، تون ڪوڪَ گر .

اڄهو هو آسان ڪي پيو ڳولي .

احمد ڪاڀي پيو !

چڱو، احمد، هاڻي تون

اڪيون ٻوٽ .

هاڻي تون آگ ڏي .

سَبَقُ سَتَرَهون

مِئْرا گھوڑا، اوري آءُ

مِئْرا گھوڑا، اوري آءُ،   خُوبُ خُوشيءُ سان داٹوڪاءُ.
پَنهنجي مُنهن تان لاهِ لَغام،   تازو گاهُ هلي چَرُ جام.
جتي چَرَڪَ لَ آهي گاهُ،   اُتي وهي تُو سُهڻو واھُ.
هاڻي اُن مان پاڻي پي،   دِءُ ڪري تون گدگد ٿي.
جڏهن شام جو وڃندا پَنج،   توتي وَجھندس سُهڻا سَنج.
بالڪَ چُوندا ڏوڙو ڏوڙو،   ڏسو ڪي جو سُهڻو گھوڙو.

توڙي هَتَ ۾ چَهَبُڪُ ڪُنڊس،

مِئْرا، توڪي مُورِ نه هُئندس.

سبق آرڙهون

بدن جي صفائي

هيءَ بالتي آهي.

بالتي ۾ پاڻي آهي.

هيءُ منهنجو نوال آهي.

نوال صاف آهي.

هيءُ صابن آهي.

بت تي پاڻي هار.

هاڻي صابن هڻ.

مهڻي بت صاف ڪر.

نوال سان بدن اُگھ.

وارن کي تيل هڻ.

صاف ڪپڙا پائي.

اسڪول وڃ.

سَبَقُ اَوُثِيهون

ڳاله بوله

آدا، تَنهِنجو نالو ڇا آهي؟
پاڻو، مُنهِنجو نالو وِريامُ آهي.
پلا، تَنهِنجي پيءُ جو نالو ڇا آهي؟
آدا، مُنهِنجي پيءُ جو نالو
سانوڻُ آهي.

آدي، تَنهِنجو نالو ڇا آهي؟
پين، مُنهِنجو نالو نوري آهي.
آدي، تَنهِنجي ماءُ جو نالو
ڇا آهي؟
آدي، آءُ پاڳيريءَ جي ڌيءُ
آهيان.

آسين پَر واري ڳوٺ ۾ رهندا آهيون.

سَبَقُ وَيَهون

جو کیر پئی، سو ویرِ تئی

سو ویرِ تئی،	جو کیرِ پئی،
سُنا سُهٹا لگن،	دَنَدَ زور وَنن،
ڈاڊی سُونَهَن تئی،	اَکِیُن جوتِ وَدی،
لِگ چُسٹُ تِین،	وَنی زورُ بَدَن،
وَاه! ڈاڊو مَنو،	کِیرُ صفا سُنو،
پِری کِیرِ وَتِیُون،	پَارو، اَچو پِیُون،
پِی کِیرِ وَدُون،	سِپ زورُ وَنُون،

ڈی کِیرُ اَما،

پِی پَرَهَن وَجَان.

سَبَقُ اِيڪِيهون

آسان جو ڪُتنَبُ

هُوءُ مُنهنجي پيئُ آهي.

هُنَ جو نالو سَدوري آهي.

آسان جي پيئُ کي ميوِي جو دُڪانُ آهي.

اَمَرُ آسان لاءِ رَدَنَ پَچائِشَ جو ڪَمُ ڪندي آهي.

ڪَپَرَن سَبَن ۽ دَوُشَن جو ڪَمُ به پاڻ ڪندي آهي.

آسِين به اَمَرُ سان گڏجي گهرجي صفايَ ڪندا آهيون.

آسان جي ماءُ آسان کي ڏاڍي پياري آهي.

بابو سائين ۽ اَمَرُ هِڪَٻئي جي عِزَتَ ڪندا آهن.

آسِين ماءُ ۽ پيءُ جو آدَبُ ڪندا آهيون.

آسِين سڀ مُحَنَتَ ڪريُون ٿا ته جيئن سُکي گذاري سگهون.

سَبَقُ پاويھون

مُنھنجو پاءُ

اَحَمَدُ مُنھنجو پاءُ آھي.

هُوَ مُونَ کان وَڌو آھي.

هُوَ روز بازار ويندو آھي.

هُوَ پاڇيون ۽ ميوا

آڻيندو آھي.

مُونَ کي ڪيلا وٺندا آهن.

هُوَ آسان لاءِ گوشت ۽

مڇي آڻيندو آھي.

هُوَ مُونَ کي پيارُ ڪندو آھي.

مان نيرن ڪري، پوءِ پڙھڻ ويندو آھيان.

DO NOT KNOW (?)

جو نندڙو ڪٿو منهنجو چڱو ساٿي آهي.
گهر اچان ته پڇ لوڏي منهنجو آڌر پاءُ ڪري.
کيس سڏيان ته هو ڏکندو اچي منهنجي پيرن تي منهن رکي.
ن جو پهريدار وانگر سڄي رات جا ڳندو آهي.
ن جو چاچو آهي. آسان لاءِ ڏاڍي آهي.
جي آهي ته ڪوئن جو ازار ڪونهي.
آسان هڪ پڪري ڌاري آهي.
پڪريءَ جو کير پيئندا آهيون.
هيءُ ڪڪڙ به آسان جو ساٿي آهي.
پرهه ڦٽي جو پانگ ڏيئي آسان کي اُتار ٿو.
ننڍا وڏا جيت ڪاٺي ٿو چڏي.
گاڙهي موڙ سان ڏاڍو سهڻو لڳندو آهي.

سَبَقُ چو ويهون

واه ڙي تارا

واه ڙي تارا، گولُ تارا،
روشنُ تارا، چلڪي وارا.

سانجھي ٿاڻي نڪرو
اُپ سڄي ۾ پڪڙو ٿا

چلڪو چمڪوساري رات،
ڪڄي اوهان جي گهڙي بات.

راتي لنگهي يا باقي ڇا
اوهين بتايو وات اها

جوت اوهان جي نه هجي،
واڻهڙوگر وات منجهي.

Col
Dis
The A
of Education and Literacy are responsible for the choice and presentation of facts and for the
opinions expressed in this book. Information and opinions contained in this book are not
necessarily those of UNESCO and it does not commit its responsibility.

مفتشوق علي
من ڪتاب جا ڪملي حق ۽ واسطو

الله اعلم

سنڌ ٽيڪسٽ بڪ بورڊ، حيدرآباد وٽ محفوظ آهن.
سنڌ ٽيڪسٽ بڪ بورڊ، حيدرآباد جو تيار ڪيل
۽ سنڌ صوبي جي تعليم کاتي جو صوبي جي پرائيمري اسڪولن لاءِ
واحد درسي ڪتاب طور منظور ڪيل.

الله اعلم

ڪتابن جي نصاب جي جائزي واري ڪميٽي جو سڌاريل

مفتشوق علي

قومي ترانو

پاڪ سرزمين شاد باد
توڪڻان عزيمت عالي شان
مهرڪوڙي ڀڳين شاد باد
پاڪ سرزمين ڪا نظر
قوم، ملڪ، سياست
پرچم ستاره وهان
ترجمان ماضي شان
سايو ڪاي دُوال جلال
ڪشور ڀڳين شاد باد
آرڻي پاڪستان
قوت اُخوت عوام
پائنده تابنده باد
رهبر ترقي و ڪمال
حالت استقبال

مفتشوق علي

443:1

قيمت	ڳاڻيٽو	چاپو	ڇپجڻ جي تاريخ
۱-۶۵	۱۰۰۰۰۰	پهريون	مارچ ۱۹۸۳ء